

«محور مقاومت» ایران چگونه بایدن را محک خواهد زد

به قلم مایکل آیزنستات (/fa/experts/maykl-ayznstat-0/), کریستین مکون (/fa/experts/krystyn-mkwn/)

۳ ژانویه ۲۰۲۱

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/how-might-irans-axis-resistance-test-biden

العربية (/ar/policy-analysis/kyf-ymkn-l-mhwr-almqawmt-alayrany-akhtar-baydn/)

درباره نویسنده

مایکل آیزنستات (/fa/experts/maykl-ayznstat-0/)

مایکل آیزنستات هموند دیوید کان و داگلاس کان و مدیر برنامه مطالعات امنیتی و نظامی انستیتو واشنگتن است

کریستین مکون (/fa/experts/krystyn-mkwn/)

سرهنگ دوم نیروی هوایی ایالات متحده هموند نظامی ۲۰۲۰-۲۰۲۱ در این انستیتو است نظرات بیان شده در این مقاله دیدگاه نویسندگان است و لزوماً منعکس کننده سیاست یا موضع رسمی نیروی هوایی وزارت دفاع یا دولت ایالات متحده نیست

تحلیل کوتاه

دولت جدید آمریکا ممکن است از همان روز تحلیف با حمله نظامی ایران در کنار تهدیدهای متعدد رژیم اسد حزب‌الله و دیگر بازیگران روبرو شود همه اینها نیاز به نمایش روشن عزم ایالات متحده دارد

اگر گذشته را درآمده بر آینده فرض کنیم دولت جدید رئیس جمهور جو بایدن با چالش‌های زود هنگامی در خاورمیانه روبرو خواهد شد: چه از جانب دشمنانی که به عمد تلاش می‌کنند عزم آمریکا را محک بزنند یا رویدادی پیش‌بینی نشده که توان رهبری آمریکا را بیازماید و یا هر دو حتی بدون تلاش‌های عمدی برای به چالش کشیدن رئیس جمهور جدید ماهیت چندبعدی و پیچیده چشم‌انداز منطقه پس از بهار عربی مسلماً مقامات آینده را مجبور می‌سازد که با تنش‌های اساسی اختلاف نظر و چالش‌های پیچیده دیپلماتیک که دوست و دشمن را در برمی‌گیرد مقابله کنند

پیشینه‌ها

در روزهای پایانی دولت جورج دبلیو بوش صدام حسین رشته تحرکاتی را آغاز کرد که به آزمون‌هایی اولیه برای رئیس جمهور بیل کلینتون تبدیل شد رژیم صدام مناطق پرواز ممنوع ایالات متحده را بر فراز عراق به چالش کشید سعی کرد از بازرسی‌های تسلیحاتی سازمان ملل جلوگیری کند و نیروهای خود را به قلمرو کویت فرستاد که منجر به چند درگیری نظامی شد پس از آن دسیسه عراق برای ترور بوش - بعد از پایان ریاست جمهوری‌اش - در جریان سفر او در آوریل ۱۹۹۳ به کویت منجر به آن شد که آمریکا در ماه ژوئن همان سال بغداد را با موشک کروز هدف قرار دهد

در سال ۲۰۱۷ دونالد ترامپ رئیس‌جمهور تازه انتخاب شده با اولین آزمون منطقه‌ای خود این بار از سوی سوریه مواجه شد. در ماه آوریل نیروهای رژیم اسد در حمله‌ای ویرانگر به غیرنظامیان در خان شیخون از سلاح‌های شیمیایی استفاده کردند. در ماه‌های می و ژوئن شبه‌نظامیان طرفدار ایران و پهپادهای مسلح آنها بارها پادگان کوچک آمریکا و بریتانیا را در نزدیکی شهر مرزی «التنف» مورد عملیات شناسایی قرار دادند. در حالی که رژیم اسد به حمله هوایی علیه نیروهای دموکراتیک سوریه و مشاوران آمریکایی آنها در نزدیکی شهر «الطبقه» دست زد. همه این چالش‌ها با اقدام نظامی پاسخ داده شد و این باعث شد دشمنان آمریکا عقب‌نشینی کنند و دست کم به طور موقت چنین فعالیت‌هایی را متوقف سازند.

امروز ایران گروه‌های نیابتی آن و رژیم سوریه -یا به اصطلاح «محور مقاومت»- احتمالاً از اولین گروه‌هایی هستند که رئیس‌جمهور بایدن را محک خواهند زد. نحوه پاسخگویی دولت او به این چالش‌ها به نوبه خود شکل تعاملات آینده با این بازیگران و دیگر رقبای آمریکا در سایر نقاط جهان را تعیین خواهد کرد.

آزمون‌های بالقوه از سوی ایران

دلهره‌آورترین چالش می‌تواند حمله ایران در ساعات پایانی دولت ترامپ در ۲۰ ژانویه با هدف انتقام قتل قاسم سلیمانی باشد و نمایش آزادی‌گروگان‌های سفارت آمریکا را در روز مراسم تحلیف رونالد ریگان در سال ۱۹۸۱ را تکرار کند. محاسبه تهران ممکن است این باشد که دولت ترامپ قبل از ترک کاخ سفید وقت نخواهد داشت تا پاسخ قابل توجهی بدهد و دولت بایدن هم تمایل نخواهد داشت که بلافاصله پس از ورود به کاخ سفید واکنشی نشان دهد. رهبران ایران همچنین ممکن است تصور کنند که چنین حمله‌ای باعث ایجاد یک اهرم فشار بر دولت جدید می‌شود.

حتی اگر تهران از چنین حمله‌ای خودداری کند به احتمال زیاد از روش‌های غیرمستقیم برای فشار بر دولت بایدن برای پیوستن به برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) بدون اینکه خود امتیازی بدهد (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/khameneis-> <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deciphering-> <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-latest-nuclear-messaging>) استفاده خواهد کرد. به عنوان مثال ایران در اوایل این ماه با از سرگیری غنی‌سازی اورانیوم تا ۲۰ درصد (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deciphering-> <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-latest-nuclear-messaging>) برجام را نقض کرد. سپس یک نفتکش با پرچم کره جنوبی را توقیف کرد که ظاهراً امیدوار است با ۷ میلیارد دلار پول ایران که سؤال به عنوان ضمانت (برای خریدهای پیشین) نگه داشته معاوضه کند.

علاوه بر این رژیم ممکن است اقدامات دیگری را نیز انجام دهد:

- ممانعت از دسترسی بازرسان هسته‌ای آژانس بین‌المللی انرژی اتمی
- تشویق گروه‌های نیابتی برای افزایش حملات به منافع ایالات متحده در عراق (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/> [analysis/why-iran-attack-could-be-bidens-hour-one-crisis](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/analysis/why-iran-attack-could-be-bidens-hour-one-crisis)) با استفاده از موشک و وسیله‌های انفجاری دست‌ساز
- تحریک شورشیان حوثی یمن برای تشدید حملات (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/missile-defense-> [manhattan-project-middle-east](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/manhattan-project-middle-east)) به عربستان سعودی یا حمله به اسرائیل
- افزایش تلاش‌ها برای تغییر مسیر نفتکش‌های خارجی در خلیج فارس
- از سرگیری آژار و تهدید کشتی‌های نیروی دریایی ایالات متحده (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-> [applies-maximum-power-annual-irgc-naval-exercise](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/applies-maximum-power-annual-irgc-naval-exercise))
- آزمایش یک موشک بالستیک با برد بیش از حد مجازی که برای خود تعیین کرده یعنی ۲۰۰۰ کیلومتر و در نتیجه ارسال این پیام که هرگونه محدودیت در برنامه موشکی خود را رد می‌کند (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-applies-> [maximum-power-annual-irgc-naval-exercise](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/maximum-power-annual-irgc-naval-exercise))
- تلاش برای حمله سایبری مخرب علیه بخش مالی یا زیرساخت‌های مهم آمریکا
- حمله به خاک اسرائیل یا منافع آن برای تلافی کردن نقش احتمالی آن کشور در دو حادثه در سال گذشته: خرابکاری در کارخانه مونتاژ

سانتریفیوژ نطنز و قتل محسن فخری زاده دانشمند هسته‌ای ایران چینی حملاتی می‌تواند به افزایش تنش بینجامد که نیازمند دیپلماسی بحران ایالات متحده خواهد بود

توصیه‌ها:

• پاسخ دولت بایدن به حمله‌ای در روز تحلیف براساس گستره ماهیت و تلفات آن تعیین می‌شود اگرچه هر واکنش عجولانه نامطلوب است - چون بهتر است درست انجام شود تا فوری - ولی عدم پاسخ‌گویی احتمالاً چالش‌های دیگری به همراه می‌آورد و موضع تهران در مذاکرات را تقویت می‌کند و پشتیبانی داخلی از بازگشت به برجام را در آمریکا تضعیف خواهد کرد در مقابل یک پاسخ قاطع موجب تقویت اعتبار دولت جدید و افزایش اهرم فشار آمریکا در مذاکرات خواهد شد همچنین در صورتی که مذاکرات بی نتیجه بماند چنان پاسخ قاطعی به بازداشتن ایران از تلاش برای کوتاه کردن بازه زمانی لازم برای تسلیح هسته‌ای در دوره ریاست جمهوری بایدن کمک می‌کند

• اگرچه اعلام مجدد آمادگی برای مذاکرات (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/coming-iran-nuclear>) دولت بایدن را قادر می‌سازد موضعی برتر کسب کند اما مقامات باید از ارائه این تصور که پیوستن دوباره به برجام برایشان فوریت دارد خودداری کنند تا مبدا این امر موضع تهران را در چانه‌زنی سخت کند از این گذشته ایران بیش از سه دهه است که در پیشبرد برنامه هسته‌ای خود محتاط بوده تا حدودی دست کم به این دلیل که می‌داند ارتش ایالات متحده توانمندی‌های لازم را برای متوقف کردن تلاش ایران در تسلیح هسته‌ای در اختیار دارد دولت بایدن باید اطمینان حاصل کند که این توانمندی‌ها آماده به کارگیری است و نقشه‌های نظامی مرتبط با آن روزآمد شده است

• دولت جدید باید گزینه‌های عملیات‌های آشکار و گزینه‌های منطقه خاکستری (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/analysis-operating-gray-zone-counter-irans-asymmetric-way-war>) را برای عقب راندن فعالیت‌های منطقه‌ای ایران به گونه‌ای طراحی کند که مانع دیپلماسی یا منجر به واکنش داخلی در ایالات متحده نشود آمریکا همچنین در خصوص مذاکره با ایران باید با اسرائیل و شرکای اصلی عرب از نزدیک رایزنی کند تا آنها حس نکنند که به اقداماتی «بیرون از اتاق [همفکری]» برای تأثیرگذاری بر دیپلماسی آمریکا نیاز دارند

آزمون‌های بالقوه از سوی سوریه

رژیم اسد ممکن است این دوره را فرصتی ببیند تا با فشار مجدد بر نیروهای ایالات متحده در التنف دیرالزور و شمال شرقی سوریه - شاید در همکاری با روسیه ایران و گروه‌های نیابتی‌اش - سرزمین‌هایی را که در حال حاضر خارج از کنترل آن است پس بگیرد چنین اقدامی می‌تواند شامل تلاش برای جذب حزب اتحادیه دموکراتیک (PYD) به رهبری کردها باشد (حزبی که ستون فقرات نیروهای دمکراتیک سوریه و مورد حمایت ایالات متحده است) و یا جذب برخی از واحدهای عشایر عرب متحد با نیروهای دمکراتیک سوریه بازگشت نیروهای رژیم ممکن است به نوبه خود برای داعش جهت جذب تروریست‌های جدید و بازبازی قدرت در این مناطق فرصت‌های جدیدی فراهم کند نیروهای رژیم همچنین ممکن است از سلاح‌های شیمیایی علیه گروه‌های پراکنده باقی‌مانده مقاومت استفاده کنند و این امر دولت بایدن را وامی‌دارد که سیاست خود در مورد استفاده از سلاح‌های شیمیایی (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/analysis-faint-red-line-how-west-should-respond-syria-chemical-weapons-report>) و نقض کنوانسیون سلاح‌های شیمیایی را تعریف کند

توصیه‌ها:

• حفظ حضور نظامی اندک باقی‌مانده در سوریه (شاید تا حدودی بیشتر از شمار فعلی آنها) می‌تواند اهرم فشاری بر رژیم بشار اسد ایران و روسیه با هزینه بسیار اندک به لحاظ تلفات جانی و هزینه مالی باشد و همزمان از چندین میلیون سوری در مناطق خارج از کنترل رژیم محافظت کند

• تاکید بر خط قرمز سلاح‌های شیمیایی که در دولت‌های قبلی هم رعایت شده و نیز حفظ هنجارهای قدیمی در برابر استفاده از سلاح‌های شیمیایی به طور کلی (برای نمونه روسیه و کره شمالی در ترورهای اخیر از سلاح‌های شیمیایی استفاده کرده‌اند). در عین حال باید اذعان شود که سلاح‌های سبک توپخانه و بمب‌های بشکه‌ای نسبت به سلاح‌های شیمیایی شمار بسیاری بیشتری از مردم سوریه را کشته و همین مسئله این سلاح‌ها را به «تسلیحات کشتار جمعی» واقعی در این جنگ تبدیل کرده است صرفاً حفظ خط قرمز

سلاح‌های شیمیایی برای جلوگیری از خونریزی بیشتر در سوریه کافی نخواهد بود

• پشتیبانی از کارزار اسرائیل در منطقه خاکستری علیه ایران و گروه‌های نیابتی آن در سوریه این کارزار بدون آن‌که به تنش‌ها بیافزاید مانع از آن می‌شود که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران سوریه را به سکوی پرشی برای نمایش قدرت در سرزمین شام تبدیل کند

آزمون‌های بالقوه از سوی حزب الله

در سال‌های اخیر مهم‌ترین پروژه راهبردی حزب الله تلاش این گروه با حمایت ایران برای تولید راکت‌ها و موشک‌های پیشرفته‌تر در لبنان (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-precision-missile-project-moves-lebanon>) بوده برنامه‌ای که بخشی از علت شروع آن این بوده که سلاح‌های ارسالی از ایران اغلب در مسیر رهگیری (و نابود) می‌شود. حزب الله قصد دارد صدها راکت سنگین را با تجهیزات هدایت‌شونده تقویت کند و به تولید موشک‌های دقیق‌تر در کارگاه‌های زیرزمینی در مناطق پرجمعیت بیروت بپردازد. این گروه در صورت دستیابی به شمار زیادی از این موشک‌های دقیق‌تر می‌تواند سیستم پدافندی اسرائیل را تضعیف کند زیر ساخت‌های حیاتی اسرائیل را هدف قرار دهد و در دراز مدت به اقتصاد و روحیه آن آسیب جدی وارد کند. به همین دلیل این پروژه دقیق‌سازی برای ایران نیز مهم است چرا که این کشور توان راکتی و موشکی حزب الله را بخشی از بازدارندگی راهبردی خود می‌داند.

اسرائیل اعلام کرده که به حزب الله اجازه نمی‌دهد این کارگاه‌ها را تکمیل کند و در این راستا بی‌وقفه تلاش کرده و تاکنون موفقیت‌های زیادی هم به دست آورده است. تلاش‌های اسرائیل شامل رهگیری (و نابودی) محموله‌های موشکی و قطعات و تجهیزات تولید آنها در سوریه است. ایران به نوبه خود تلاش کرده عملیات‌های هوایی اسرائیل برای رهگیری یاد شده را با تقویت توان دفاع هوایی خود در سوریه (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-syria-air-defense-pact-could-disrupt-allied-operations>) خنثی کند اما این تلاش‌ها موفق نبوده است. پس از استقرار دولت بایدن تهران ممکن است تلاش‌های خود را با هدف افزایش واکنش‌های تنش‌زا شدت بخشد با این امید که واشنگتن اسرائیل را برای توقف حملات هوایی در سوریه و پروازهای شناسایی بر فراز لبنان تحت فشار قرار دهد. اگر تلاش‌های اسرائیل برای رهگیری متزلزل شود این کشور ممکن است ریسک بالاتری را برای انجام این حملات هوایی بپذیرد که به نوبه خود می‌تواند احتمال تشدید تنش در سوریه را افزایش دهد یا با احتمالی کمتر به جنگ با حزب الله در لبنان ختم شود.

توصیه‌ها:

- ایالات متحده باید تصریح کند که به حمایت از تلاش‌های اسرائیل برای مقابله با انتقال تسلیحاتی که از سوریه عبور می‌کند ادامه خواهد داد. با این کار نیازی به حملات آینده علیه کارگاه‌های موشکی در لبنان - که می‌تواند باعث جنگ شود - نخواهد بود. واشنگتن باید تأکید کند که این حمایت تحت تأثیر تلاش‌ها برای تجدید دیپلماسی هسته‌ای با ایران قرار نخواهد گرفت.
- پروژه موشک‌های دقیق‌تر باید در هرگونه مذاکره درباره فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده منطقه‌ای ایران گنجانده شود.
- همکاری با فرانسه و دیگر متحدان آمریکا برای تحت فشار قرار دادن حزب الله افزون بر آن واشنگتن باید اطلاعات مرتبط با ساخت تاسیسات موشکی از سوی حزب الله در مناطق پرجمعیت و به خطر انداختن جان مردم را علنی کند تا حزب الله را با فشار عمومی از سوی مردم لبنان و نیز آن دسته از مقامات لبنانی که نگران از دست دادن کمک‌های نظامی ایالات متحده در صورت ادامه این فعالیت‌ها هستند برای تعطیل کردن این تاسیسات روبرو سازد.

نتیجه گیری

دولت بایدن ممکن است در همان اولین روز کار خود با چالش روبرو شود بنابراین لازم است بلافاصله کار خود را آغاز کند. برداشت‌های اولیه مهم است و پاسخ رئیس جمهور جدید به چالش‌های زود هنگام نحوه تعامل آمریکا با متحدان و دشمنانش را تعیین خواهد کرد. دفاع قاطع از منافع ایالات متحده اعتبار آن را تقویت خواهد کرد. جایگاهی شایسته برای دولت آمریکا در میان شرکای آن کسب خواهد نمود و مانع چالش‌های بیشتر خواهد شد که این آخری شاید در خرید وقت برای دولت بایدن موثر باشد. با این حال ناکامی در نمایش عزم احتمالاً دشمنان ایالات متحده را جسورتر خواهد کرد و بازتاب آن از خاورمیانه فراتر خواهد رفت.

*مایکل آیزنشتات هموند کان و مدیر برنامه مطالعات نظامی و امنیتی در انستیتو واشنگتن است. کریستین مکون سرهنگ دوم نیروی هوایی ایالات متحده هموند نظامی ۲۰۲۰-۲۰۲۱ در این انستیتو است. نظرات بیان شده در این مقاله دیدگاه نویسندگان است و لزوماً منعکس کننده سیاست یا موضع رسمی نیروی هوایی وزارت دفاع یا دولت ایالات متحده نیست.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲ ۱۱

◆
Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریه ۲۰۲۲ ۱۱

◆
Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲ ۹

◆

TOPICS

(fa/policy-analysis/mn-ashah/) منع اشاعه

(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

(fa/policy-analysis/syast-amryka/) سیاست آمریکا

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/lbnan/) لبنان

(fa/policy-analysis/asrayyl/) اسرائیل

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران

(fa/policy-analysis/swryh/) سوریه